

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
NAVOIY DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

PASDIQLAYMAN
Navoiy davlat pedagogika instituti
rektori-kengash raisi:
B.B.Sobirov
2024 yil

5150600-VOKAL SAN'ATI (TURLARI BO'YICHA) TA'LIM YO'NALISHI
BO'YICHA FANLARARO (MAJBURIY FANLAR) YAKUNIY DAVLAT
ATTESTATSIYASI SINOVINING

DASTURI

(2023/2024 o'quv yili bitiruvchi kurs talabalar'i uchun)

Navoiy – 2024 yil

Ushbu dastur Navoiy davlat pedagogika instituti bakalavriat ta'lim yo'nalishlari bitiruvchi kurs talabalari uchun "Vokal ijrochiligi (turlari bo'yicha)", "Musiqqa tarixi" fanlaridan Yakuniy davlat attestatsiyasini tashkil etish va o'tkazish uchun tuzilgan bo'lib, institut Kengashining "09" "03" "2024 yil 9-sonli majlis bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

"Musiqqa ta'limi" kafedrasida muhokama qilingan va "21" "02" "2024 yil 7-sonli majlis bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

Asos: - O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligida 2009 yil 5 iyunda 1963-son bilan ro'yxatga olingan "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim muassasalarini bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi to'g'risida Nizom;

- O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligida 2018 yil 26 sentyabrda 3069-son bilan ro'yxatga olingan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimni o'zlashtirish va baholash tizimi to'g'risidagi Nizom.

- "Vokal ijrochiligi (turlari bo'yicha)" fanining o'quv dasturi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2020-yil 14-avgustdagi 418-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan "Pedagogika ta'lim sohasining davlat ta'lim standarti" O'zbekiston Davlat Konservatorisida ishlab chiqilgan va Oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2020 yil 14-avgustdagi 3-son bayonnomasi bilan ma'qullangan.

- O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2020 yil 14-avgustdagi 418-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan.

- "Musiqqa tarixi" fanining o'quv dasturi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2020-yil 29-avgustdagi 452-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan "Pedagogika ta'lim sohasining davlat ta'lim standarti" O'zbekiston Davlat Konservatorisida ishlab chiqilgan va Oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2020 yil 29-avgustdagi 4-son bayonnomasi bilan ma'qullangan.

- O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2020 yil 29-avgustdagi 452-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchilar:

1. Musiqqa ta'limi kafedrasini professori: S. B. Saidiy
2. Musiqqa ta'limi kafedrasini dots. v.b.: O. A. Xayitov
3. Musiqqa ta'limi kafedrasini katta o'qituvchisi: T. Bo'ronov
4. Musiqqa ta'limi kafedrasini katta o'qituvchisi: Z. S. Ochilov
5. Musiqqa ta'limi kafedrasini o'qituvchisi: D. R. Murtozayev

Taqrizchilar:

1. Musiqqa ta'limi kafedrasini pofessori: O. O. Fayziyev
2. Navoiy ixtisoslashtirilgan madaniyat maktabi direktori: A. Sh. Egamov

5150600 - VOKAL IJROCHILIGI (TURLARI BO`YICHA) YO`NALISHI
2023/2024 o`quv yili bitiruvchi kurs talabalari uchun fanlararo
Yakuniy davlat attestatsiya
DASTURI

Yakuniy davlat attestatsiyasi dasturining maqsadi:

Bakalavrlarning tayyorgarlik darajasiga qo`yiladigan umumiy talabalar:

- Dunyoqarash bilan bog`liq tizimli bilimlarga ega bo`lishi; gumanitar va tabiiy ilmiy fanlar asoslarini, joriy davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olishi;
- Vatan tarixini bilishi ma`naviy milliy va umuminsoniy qadryatlar masalalari yuzasidan o`z fikrini bayon qila olishi va ilmiy asoslay bilishi, milliy istiqlol g`oyasiga asoslangan faol hayotiy nuqtai nazarga ega bo`lishi;
- Tabiat va jamiyatda kechayotgan jarayon va hodisalar haqida yahlit tasavvurga ega bo`lishi, tabiat va jamiyat rivojlanishi haqidagi bilimlarni egallashi hamda ulardan zamonaviy ilmiy asoslarda hayotda va o`z kasb, faoliyatida foydalana bilishi;
- Insonning boshqa insonga jamiyatda va atrof muhitga munosabatini belgilovchi huquqiy hamda ma`naviy mezonlarni bilish, kasb faoliyatida ularni hisobga olib bilishi;
- Axborot yig`ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo`lishi, o`z kasb faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olishi;
- Tegishli bakalavriat yo`nalishi bo`yicha raqobatbardosh umumkasbiy tayyorgarlikga ega bo`lishi;
- Yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o`z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olishi;
- Sog`lom turmush tarzi va unga amal qilish zaruriyati to`g`risida ilmiy tasavvur hamda e`tiqodga, o`zini jismoniy chiniqtirish o`quv va ko`nikmalariga ega bo`lishi lozim.
- Ta`lim yo`nalishlari bo`yicha oliy ma`lumotli shahslar egallashi lozim bo`lgan lavozimlarda mustaqil ishlashga;
- Tegishli bakalavriat yo`nalishlari doirasida tanlangan mutaxassislik bo`yicha magistraturada oliy ta`limni davom ettirishga;
- Kadrlarni qayta tayyorlash va malaka oshirish tizimida qo`shimcha kasb ta`limi olish uchun tayyorlanadilar.

Yakuniy davlat attestatsiyasi dasturining vazifalari:

Fan o`qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o`zlashtirish natijasida talaba:

Vokal ijrochiligi (turlari bo`yicha) fanining maqsadi bo`lajak mutaxassislarning badiiy va estetik, didini, kuylash imkoniyatlarini, musiqiy asarlarni qabul qilish qobiliyatini o`stirishdan, musiqiy asarlar shaklini o`rganish, o`zbek va chet el kompozitorlarining asarlarini ansambl bo`lib kuylay olish imkoniyatlarini, uslub va mazmunini rivojlantirishdan iboratdir. Vokal ijrochiligi (turlari bo`yicha)da xar bir ijrochi o`z o`rniga ega bo`lishi va ovoz imkoniyatlarini ko`rsata bilishi, yetakchilik qila bilishi kerak.

Fan bo'yicha talabalarning bilimiga, ko'nikma va malakasiga qo'yiladigan talablar. **Bakalavr:**

- musiqiy asarlarni yuksak badiiy saviyada ijro etish bilan bog'liq ijodiy ishlarni olib borish;

- ularni ijro etish ko'nikmalari va zamonaviy musiqiy ifodalash vositalarini egallash;

- ijro etilayotgan asarlarning mazmuni, shakli va uslubini baholash;

- turli xil jamolarni biriktirgan holda musiqiy asarlarning ijrosiga rahbarlik qila olish;

- musiqiy asarlarning badiiy konsepsiyasini yaratib, teatr-konsert muassasalari, orkestr va ansambllarda namoyish qilish **tasavvurga ega bo'lishi;**

- musiqaning mazmuni, shakli va uslubini tushunish;

- ijrochilik va improvizatsiya ifodalilikni vositalari, musiqaning mazmuni, shakli va uslubini, tushunish;

- ijro etilayotgan asarning musiqiy obrazi, shakli va ma'nosini tinglovchiga yetkazishni;

- o'zining shaxsiy ijro uslubini yaratish;

- jamoa ijrochiligi qobiliyatiga ega bo'lish;

- ijrochini repertuariga kiritilgan dasturni o'zlashtirishni;

- notadan o'qish texnikasi ko'nikmalarini rivojlantirishni;

- turli xil janrdagi asarlarni ijrochilik tahlilini;

- an'anaviy hamda o'zbek va jahon kompozitorlari ijodiga xos katta va kichik shakldagi xilma-xil janrdagi musiqiy asarlarni yuqori darajada mohirona ijro etishni

bilishi va ulardan foydalana olishi;

- tanlangan musiqa cholg'usida chalish ko'nikmalarini rivojlantirish;

- mutaxassislik bo'yicha o'qituvchilarni tayyorlash;

- ijrochilik mahoratini takomillashtirish;

- sahnada ijro etish;

- yuksak ijrochilikka oid texnika sa'natini mukammal o'zlashtirish

ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

Yakuniy davlat attestatsiyasi o'tkaziladigan mutaxassislik fanlari nomi:

1. Vokal san'ati (turlari bo'yicha) - Yozma ish (ijodiy ish).

2. Musiqa tarixi (*Jahon musiqasi tarixi, O'zbek musiqasi tarixi, Sharq xalqlari musiqasi tarixi*). (test)

I. Vokal san'ati (turlari bo'yicha)

Mazkur fanni o'zlashtirgunga qadar talabalar quyidagi fanlarni o'zlashtirgan bo'lishlari shart: Musiqa nazariyasi, Solfedjio, Xor partituralarini o'qish, Ovozni yo'lga qo'yish.

Vokal ijrochiligi (turlari bo'yicha) fani "Xonandalik san'ati tarixi" va "Jahon xalqlari musiqa tarixi", "Musiqiy asarlar taxlili" fanlari bilan uslubiy jihatdan uzviy bog'liq holda kasbiy tayyorgarlik talablari darajasida o'zlashtirishga yo'naltirilgan bilim va ko'nikmalarni mantiqan umumlashtirishga hizmat qiladi.

Vokal ansambli fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr guruhli ijrohilikning nazariy asoslari, yakkaxon va vokal guruhi ijrochiligining o'zaro uyg'unligi, jahonga mashxur va respublikaizdagi mavjud vokal guruhlari, jo'rli va jo'rsiz ijro, ovoz tarbiyasini tashkil etish usullari haqida tasavurga ega bo'lishi, vokal ansambli faoliyatini tashkil etishni, repetisiya jarayonlarini tashkil etishni, ovoz sozlash mashqlarini, o'z ijrosini boshqalar ijrosiga moslashtirishni, akademik va milliy xonandalikdagi ijro uslublarini, nafas olish mashqlarini, ijro jarayonida ovoz kuchini o'zgartirishni, repertuar tanlashni, sahna chiqishlariga tayyorlanish jarayonini bilishi va ulardan foydalana olishi zarur.

Asar mualliflari haqida ma'lumotlarni qidirib topish, fonoteka audio youvlaridan samarali foydalanish, ovoz mashqlarini ijro etish, musiqiy asar ustida ishlash, ijro davrida muallif ko'rsatmalariga amal qilish, rahbar ko'rsatmasiga amal qilish, sahna madaniyatiga rioya qilish, yakkaxon sifatida va vokal ansamblida kuylash ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

Fanning maqsadi – professional xonandalami murakkab o'quv jarayonida voyaga yetkazish, uni ijodiy shaxs qilib shakllantirishdir.

Sinovlarni o'tkazish tartibi

Yozma ish (ijodiy ish). 1. Oliy ta'lim muassasalari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi bakalavriat yo'nalishlari o'quv jarayoni jadvaliga muvofiq o'tkaziladi.

2. Yakuniy davlat attestatsiyasi oliy ta'lim muassasasidagi har bir ta'lim yo'nalishi (mutahassisligi) bo'yicha tashkil etiladigan yakuniy davlat attestatsiya komissiyalari tomonidan amalga oshiriladi.

3. Yakuniy davlat attestatsiyasi komissiyalarining asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

bitiruvchining bilim, malaka va ko'nikma darajasining davlat ta'lim standartlari talablariga muvofiq kelishini kompleks baholash;

yakuniy davlat attestatsiyasi natijalari bo'yicha bitiruvchilarga bakalavr (magistr) akademik darajasini berish masalasini hal qilish;

komissiya faoliyati natijalarini tahlil qilish va ular asosida oliy ma'lumotli kadrlar tayyorlashni takomillashtirish bo'yicha takliflar ishlab chiqish.

4. Yakuniy davlat attestatsiyasi komissiyalari o'z faoliyatlarini mazkur Nizom hamda bakalavriat ta'lim yo'nalishlari va magistratura mutaxassisliklari bo'yicha bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasi va ta'lim mazmuniga qo'yilgan Davlat ta'lim standartlari talablarini bajarishga yo'naltirilgan boshqa hujjatlarga tayangan holda olib boradilar.

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASINI BAHOLASH MEZONLARI

“Musiqqa ta'limi” ta'lim yo'nalishi Vokal ijrochiligi (turlari bo'yicha)fanidan maksimal darajada keng qamrovli va bitiruvchi talabalarning mutaxassislik fanlarini qay darajada o'zlashtirgan bilimlarini baholash imkoniyatini amaliy ijro tomonlama imtihon topshirish belgilandi.

Bitiruvchi talabalarga Vokal ijrochiligi (turlari bo'yicha)fanidan Yakuniy davlat attestatsiyasi amaliy ijro etish faollar zalidada o'tkaziladi.

- Yakuniy Davlat attestatsiyasida bitiruvchi talabalarga berilgan 4 ta asarni akademik ijro tomonlama tonalligi, nafas, dinamika, xarakter va badiiy ijrosini mahorat bilan ijro etgan bitiruvchi talabaga:
5 baho (a`lo) bilan baholanadi
 - Yakuniy Davlat attestatsiyasida bitiruvchi talabalarga berilgan 4 ta asarni akademik ijro tomonlama kamchiliklarga yo'l qo`ysa (asar yodlanmagan bo`lsa, ijro etishda texnik xatolarga yo'l qo`yilsa) bitiruvchi talabaga:
4 baho (yaxshi) bilan baholanadi
 - Yakuniy Davlat attestatsiyasida bitiruvchi talabalarga berilgan 4 ta asarni 3 tasi yodlangan bo`lsa akademik ijro tomonlama mahorat bilan ijro etilmasa bitiruvchi talabaga:
3 baho (qoniqarli) bilan baholanadi
 - Yakuniy Davlat attestatsiyasida bitiruvchi talabalarga berilgan 4 ta asarni 2 tasi yodlangan bo`lsa akademik ijro tomonlama mahorat bilan ijro etilmasa bitiruvchi talabaga:
2 baho (qoniqarsiz) bilan baholanadi.
- Ushbu baholash mezonlari asosida Yakuniy Davlat Attestatsiya o'tkaziladi.

Yakuniy Davlat Attestatsiyada bitiruvchi talabalarning amaliy ijro etadigan taxminiy asarlari

1. “Kashmirida” M. Ashrafiy musiqasi, Furqat so`zi
2. “Baxor”
3. “Oyxon ariyasi” “Maysaraning ishi” operasidan
4. “Time she good by”
5. “Girya” Toshkent-Farg`ona maqom yo`llaridan
6. “Mug`ilchai Navo” “Navo” maqomi 2-guruh sho`balaridan
7. “Nazora qil” T. Jalilov musiqasi, A. Navoiy g`azali
8. “Mulladost” ariyasi. “Maysaraning ishi” operasidan
9. “Yakkadir Toshkent” D.Omonullayeva musiqasi.
10. “Men nechun sevaman Ozbekistonni”
11. “Ona tuproq”
12. “Umid”
13. “Barno yigit”
14. “Karashma” “Galdir”
15. “Ko`rmadim”
16. “Ta`zim O`zbekiston”
17. “Majnuntol”
18. “Buxoro mavrigisi”
19. “Bessame”
20. “Bella coa”
21. “Kashmirida” M. Ashrafiy musiqasi, Furqat so`zi
22. “Men nechun sevaman Ozbekistonni”
23. “Oyxon ariyasi” “Maysaraning ishi” operasidan
24. “Yakkadir Toshkent” D.Omonullayeva musiqasi.
25. “Vatan azizdir”
26. “Maftun bo`ldim”
27. “Ko`rmadim”
28. “Yakkadir Toshkent” D.Omonullayeva musiqasi
29. “Visla”
30. “Noktyurn”
31. “Sen qaydasan”
32. “Barno yigit”
33. “Karashma” “Galdir”
34. “Ko`rmadim”
35. “Ta`zim O`zbekiston”
36. “O`zbek qizi ovozi”
37. “Sen qaydasan”
38. “Kashmirida” M. Ashrafiy musiqasi, Furqat so`zi
39. “Naylayin” Fuzuliy g`azali K.Jabborov musiqasi
40. “Gulzorim” X.A.Abdurasulov musiqasi
41. “Bozurg`oniy” X.A.Abdurasulov musiqasi
42. “Dutorim” S.Kalonov musiqasi.
43. “Qaydasan”
44. “Bahor qo`shig`I”

45. "Sen bo'lmasang yonimda"
46. "Otmagay ton" T.Jalilov musiqasi
47. "Fig'onkim" Furqat she'ri
48. "Yuragimni sezarsan" M.Nasimov musiqasi
49. "Dog'man" K.Otajonov musiqasi
50. "Dugonalar" S.Yudakov musiqasi
51. "Yulduz va qizlar qo'shig'I" M.Liviyev musiqasi
52. "Sevimli yorim" H.Rahimov musiqasi
53. "Aylagach" X.To'xtasinoiv musiqasi
54. "Oydan tushgan emas" A.Rasulov musiqasi
55. "Samarqand ushhog'I" X.A.Abdurasulov musiqasi

II. Musiqa tarixi (*Jahon musiqasi tarixi, O'zbek musiqasi tarixi, Sharq xalqlari musiqasi tarixi*)

Umumta'lim maktablari o'rta sinf o'quvchilarida (5-6-7-sinflar) musiqa o'qitishning maqsad va vazifalari. O'rta sinf o'quvchilarida milliy musiqiy tasavvurlarning shakllanishi. 5 - sinfda musiqa o'qitish metodikasi va mazmuni. 6 sinfda musiqa o'qitish metodikasi va mazmuni. 7-sinfda musiqa o'qitish metodikasi va mazmuni. 5-6 sinfda qo'shiq kuylash va musiqa savodi faoliyatlari. 7- sinfda qo'shiq kuylash va musiqa savodi faoliyati. 7- sinfda musiqa tinglash va harakatli o'yinlar faoliyati. Xorijiy mamlakatlarda musiqa tarbiyasi tizimi. (Yaponiya, Shveysariya va Vengriya, Germaniya, Bolgariya, Gollandiya, Ruminiya, Chexiya, Rossiya, Estoniya, Litva va Polshada musiqa ta'limi tizimi. Sinfdan va maktabdan tashqari musiqa tarbiyasi tizimi. Yuqori sinflarda qo'shiq kuylash va tinglash faoliyati, musiqa savodi faoliyati.

Musiqa ta'limi va tarbiyasining mazmuni, tashkil qilinishi, turli shakllari va metodlari. Musiqa ta'limi va tarbiyasi sohasidagi ilg'or tajribalar, darsdan tashqari musiqiy pedagogik amaliyot bo'yicha metodik adabiyotlar. Musiqa o'qitish metodikasi va maktab repertuari tushunchasining mohiyati. Didaktika va musiqa o'qitishning o'ziga hos xususiyatlari. Maktab repertuarining o'quvchilar musiqa madaniyatining shakllanishidagi o'rni. Musiqa o'qitish printsiplari. Musiqa o'qitish metodlari va texnologiyalari. Musiqa darslari tiplari, musiqiy asarlarni o'qish va ijro etish metodlari. Musiqa o'qitishning zamonaviy texnologiyalari. Musiqa o'qituvchisi shaxsiga qo'yiladigan talablar. Jamoa bo'lib kuylashni o'rgatish metodlari. Musiqiy ritmik faoliyat. O'quvchilarda ijrochilik va ijodkorlik malakalarini rivojlantirish.

Sinovlarni o'tkazish tartibi

Test

1. Oliy ta'lim muassasalari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi bakalavriat yo'nalishlari o'quv jarayoni jadvaliga muvofiq o'tkaziladi.

2. Yakuniy davlat attestatsiyasi oliy ta'lim muassasasidagi har bir ta'lim yo'nalishi (mutahassisligi) bo'yicha tashkil etiladigan yakuniy davlat attestatsiya komissiyalari tomonidan amalga oshiriladi.

3. Yakuniy davlat attestatsiyasi komissiyalarining asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

bitiruvchining bilim, malaka va ko'nikma darajasining davlat ta'lim standartlari talablariga muvofiq kelishini kompleks baholash;

yakuniy davlat attestatsiyasi natijalari bo'yicha bitiruvchilarga bakalavr (magistr) akademik darajasini berish masalasini hal qilish;

komissiya faoliyati natijalarini tahlil qilish va ular asosida oliy ma'lumotli kadrlar tayyorlashni takomillashtirish bo'yicha takliflar ishlab chiqish.

4. Yakuniy davlat attestatsiyasi komissiyalari o'z faoliyatlarini mazkur Nizom hamda bakalavriat ta'lim yo'nalishlari va magistratura mutaxassisliklari bo'yicha bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasi va ta'lim mazmuniga qo'yilgan Davlat ta'lim standartlari talablarini bajarishga yo'naltirilgan boshqa hujjatlarga tayangan holda olib boradilar.

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASINI BAHOLASH MEZONLARI

“Vokal san'ati (turlari bo'yicha)” ta'lim yo'nalishi Musiqa tarixi va musiqa asarlar tahlili fanidan maksimal darajada keng qamrovli va bitiruvchi talabalarning mutaxassislik fanlarini qay darajada o'zlashtirgan bilimlarini baholash imkoniyatini beruvchi 200 ta test savollari tayyorlandi.

Bitiruvchi talabalarga Musiqa tarixi va musiqa asarlar tahlili fani Yakuniy davlat attestatsiyasi test savollarini topshirish 210-auditoriyada o'tkaziladi. Tayyorlangan 200 ta test savollaridan har bir talabaga 30 tadan test varianti beriladi.

Test javoblari quyidagicha;

26-30 gacha test savolariga to'g'ri javob berganga - 5 (a'lo) baho;

22-25 gacha test savolariga to'g'ri javob berganga - 4 (yaxshi) baho;

17-21 gacha test savolariga to'g'ri javob berganga - 3 (qoniqarli) baho;

1-16 gacha test savolariga to'g'ri javob berganga - 2 (qoniqarsiz) baho baholanadi

**5150600- Vokal san'ati (turlari bo'yicha)yo'nalishi
bitiruvchi talabalarining Musiqa tarixi fanidan test savollari**

1. Musiqa asarlari tahlili fani qaysi fanlar bilan aloqador?
2. Vaqt bilan bog'liq bo'lgan san'at turi qaysi
3. Bu fan o'zining tarkibida musiqa asarlarining turli tomonlarini, uning mazmunini, ifodalash vositalarini hamda uning janrlar, uslublar haqida so'z yuritishga imkon beradi. Gap qaysi fan haqida boryabdi?
4.asosiy maqsad va vazifalari talabalarda musiqiy asarlarning har tomonlama chuqur o'rganishini, uni mazmun va shakl jihatdan bir-biri bilan qanday bog'liqligini ko'rsatib berishdan iborat. Nuqtalar o'rniga kerakli so'zni qo'ying?
5. Mahalliy uslublar nechta? Al – Forobiy musiqashunoslikka oid qanday asarlar yozgan?
6. Yu. Rajabiy ijodiga mansub asarlarning nomi.
7. O'zbek xalqining boy musiqa madaniyati cholg'u san'ati, qaysi asrdan taraqqiy etishni boshlagan?
8. Doira cholg'usi qanday ijro etiladi?
9. Al - Forobiy o'z risolasida: kishi ovozigga yaqin tovush chiqaradi- gan qaysi cholg'u asboblari ta'riflagan?
10. Moskvada o'zbek san'ati va adabiyoti dekadasi qachon o'tkazilgan?
11. O'zbek xalq cholg'ulari ansambli tarkibidagi qaysi cholg'ular o'tirgan holda chalinadi?
12. Moskvada o'zbek san'ati va adabiyoti dekadasi o'zbek xalq cholg'ulari ansamblga kim rahbarlik qilgan?
13. Mashhur rubobchilarning nomini toping
14. Ilgari doira cholg'usi ijrosi uchun nechta nota chiziqlari qo'llanilgan?
15. G'ijjak cholg'usi qaysi intervallarga sozlanadi?
16. G'ijjak cholg'usida nechta tor mavjud?
17. Qaysi cholg'u tambursimon, lekin kamon bilan ijro etiladi?
18. Afg'on rubobida nechta tor mavjud?

19. Doira cholgʻusining gardishiga oʻrnatilgan metal halqachalar qanday nomlanadi?
20. Al-Forobiyning hayoti va ijodi qaysi yillarga toʻgʻri keladi?
21. Ilgari qoʻshiqchilikda qaysi cholgʻuda qoʻshiq aytib kuylashgan?
22. Musiqiy asarlarni tahlil qilish jarayonida, musiqa turli qirralarini yaxshi bilish kerak boʻladi. Bu borada tahlil fani qaysi fanlar bilan juda yaqin bogʻliq hisoblanadi-?
23. Eng pastgi tovushdan eng yuqori tovush oraligʻi qanday nomlanadi?
24. ...fani – musiqiy asarni ilmiy tadqiq qilib, uning uslubini, shaklini, musiqiy tilini, shuningdek har bir elementning rolini va ularning musiqa mazmuni bilan oʻzaro uzviyligini oʻrgatadi. Jumlani toʻldiring ?
25. Oʻzbek xalq cholgʻularida ijrochilik sanʼati kitobini kim yozgan?
26. Musiqa asarlar tahlili nafaqat turli xildagi qonunlar bilan bogʻliq, shuningdek u... masalalarini ham oʻz ichiga oladi. Jumlani toʻldiring-?.
27. Kamon bilan ijro etiladigan ikki torli cholgʻuni nomini toping.
28. «Musiqa merosimizga bir nazar» nomli kitobni kim yozgan?
29. Musiqa sanʼati qaysi fanlarning obyekti boʻlib xizmat qiladi -?
30. Safoil cholgʻusi qanday cholgʻular guruhiga kiradi?
31. Musiqa shakli bir butun, yaxlitlikka ega boʻlishi bilan bir vaqtda qismlarga ham boʻlingandir, yaʼni u maʼno jihatdan bir-biridan farq qiladigan qismlardan iboratdir. Shu jihatdan musiqa nimaga oʻxshab ketadi?
32. Shaklning har qanday qismlari orasidagi boʻlinish payti nima deb ataladi?.
33. Shaklning sezuralar bilan cheklab qoʻyilgan qismi nima deb ataladi?
34. Mashhur dutorchi hofizning nomini toping
35. Re majorda nechta diyez bor?
36. Shaklning bir-biridan ajratilgan, ayni vaqtda turli tarzda bir-biri bilan bogʻliq boʻlgan qismlari, yaʼni tuzilmalarning hammasi qoʻshilib nimani tashkil etadi.
37. Ansambl deganda nimani tushunasiz?
38. Yuqoriga intiluvchi, ayniqsa ozmi-koʻpmi uzunroq yoki keng diapazonga ega boʻlgan kuylar harakatida koʻpincha taranglik ifodasi sifatida xizmat qiladi va ...orqali tovush kuchi asta sekin oshib boradi?
39. Safoil cholgʻusi qanday ijro etiladi?

40. Pastga tomon yoʻnaluvchi, ayniqsa koʻp vaqtni egallovchi yoki katta diapazonga ega boʻlgan kuylar harakatida aksincha koʻp hollarda taranglikning tushishini ifodalaydi va ...orqali tovush kuchi asta sekin pasayib boradi. Jumlani toʻldiring?
41. Yuksalish yoʻli bilan erishiladigan eng yuqori nuqtalar nima deb ataladi?
42. Nogʻora cholgʻusi nima vositasida ijro etiladi?
43. Qaysi cholgʻuning dastasi gʻijjak cholgʻusidek tekis, silliq boʻladi?
44. ...bu oʻta turgʻun va sokin bir holatdir. Jumlani toʻldiring?
45. Al-Forobiy taʼriflagan tanbur cholgʻusi qaysi tildan olingan?
46. Rubobdan kichik rubobsimon cholgʻuni nomini koʻrsating.
47. Chang cholgʻusi nechta oyoqda turadi?
48. Darvish ali Changiy nechanchi asrda yashab ijod etgan?
49. Gʻijjak oilasiga kiruvchi cholgʻularni toping.
50. Nizomiy Ganjaviy oʻzining «Xamsa» asarida chang cholgʻusiga qanday nom bergan?
51. Musiqa muayyan vaqt moboynda yangrar ekan, musiqaviy tovush materialini shakllantirishda nima muhim ahamiyatga ega?
52. Tor maʼnoda olganda “ritm” tushunchasi orqali nima tushuniladi?
53. Tonikaning boshlanishi bilan hal etiluvchi bir-biriga qarama-qarshi boʻlgan noturgʻun funksiyalar –toʻqnashuvi muhim siljish kuchi hisoblanadi. Jumlani toʻldiring?
54. Davriyani garmonik jihatdan poyoniga yetkazuvchi bu xususiyatlarini aniqlashda quydagi shart-sharoitlar yordam beradi. Bular qaysilar-?
55. Musiqaning qaysi sohasida funkcionallik – tonika va boshqa hamohang tovushlarning bir-biriga qarama-qarshi qoʻyilishi, ularning markazlashtirilishi (barcha tovushlarning tonikaga boʻysundirilishi) da oʻz ifodasini topadi?
56. Garmoniyaning turli xususiyatlari ichida qaysi biri asosiy shakl yaratish ahamiyatiga ega?
57. ...boshqa yana bir muhim va doimiy xususiyati – kolorit – kamdan-kam hollarda shakl yaratish uchun bevosita ahamiyat kasb etadi, biroq, musiqaning boshqa elementlariga hamohang kelib, ularni yana ham taʼsirli maroqli qiladi. Jumlani toʻldiring?
58. Samarqand – Buxoro maqomlari qanday nomlanadi?
59. Musiqa...bilan bogʻliq boʻlgan sanʼat turi. Jumlani toʻldiring?
60. Shakl ichida nechta funksiya mavjud?
61. Dutor cholgʻusining kosasi ustiga nima oʻrnatilgan?

62. Tanbur cholgʻusining dastasiga oʻrnatilgan qoʻshimcha parda nima deyiladi?
63. Oʻzbekiston melodist bastakori T. Jalilovning qanday asarini bilasiz?
64. Oʻzbekiston madhiyasining sheʼrini kim yozgan, musiqasini qaysi kompozitor yozganini ayting?
65. Oʻzbek kompozitorlaridan kimlarni bilasiz?
66. Alteratsiya belgilari?
67. Do majorda alteratsiya belgilari nechta?
68. Lya minorda alteratsiya belgilari nechta?
69. Kompozitor T. Jalilov qanday spektakllarga musiqa yaratgan?
70. D. Zokirov kim?
71. Dinamik t uslardan fortissimo belgisining koʻrsating.
72. Yu. Rajabiy nomidagi ansambl qanday ansambl deyiladi?
73. Yu. Rajabiy nomli maqomchilar ansamblining hozirgi badiiy rahbari kim?
74. Oʻzbekiston teleradio-kompaniyasi qoshidagi maqomchilar ansambli qaysi sanʼatkor nomi bilan yuritiladi?
75. XX asrning 2 – yarmida dunyoga dongʻi ketgan ashula va raqs ansamblini nomini koʻrsating.
76. Folklor-etnografik ansambli boshqa ansambllar ijrochiligidan nima bilan farq qiladi?
77. Oʻzbekiston va chet ellarga nomi eng mashhur folklor ansamblini aniqlang.
78. «Norim - norim» musiqasi qaysi xalq musiqasi hisoblanadi?
79. Doʻmbira asbobida qanday asarlar ijro etiladi?
80. Al-Forobiyning musiqaga oid kitobi qaysi qatorda toʻgʻri berilgan?
81. «Bahor vals» asarini yozgan bastakor nomini aniqlang?
82. Suvora, Faryod, Naqshlar qanday ashulalar hisoblanadi?
83. Birinchi oʻzbek milliy operasining nomi nima?
84. Musiqa asarida ayrim qismlarini takroriy ijro qilish uchun qanaqa belgi ishlatiladi..
85. Rubobni toʻgʻri ushlab va ijro etishda nimalarga ahamiyat berishi kerak?

- 86.Qashqar rubobi qaysi guruhga kiradi?
- 87.Ruboblarning turlarini aytib bering.
- 88.Qashqar rubobini qaysi daraxtdan yasaladi?
- 89.Qonun cholgʻusining mashhur ijrochisi kim?
- 90.Qonun cholgʻusi qaysi guruhga kiradi?
- 91.Dutor soʻzining maʼnosi?
- 92.Oʻzbek xalq cholgʻu asboblari asosan qaysi daraxtdan yasaladi?
- 93.Oʻzbek xalq cholgʻu asboblari nechanchi yilda rekonstruksiya qilingan?
- 94.Dutor qanday chalinadigan asboblarning sirasiga mansub?
- 95.Mashhur dutorchilar qatorini toping.
- 96.Dutor haqidagi birinchi aniq maʼlumot kim tomonidan yozilgan?
- 97.Qashqar rubobi qaysi intervalga sozlanadi?
- 98.Turkman dutoriga qanaqa tor tortiladi?
- 99.Milliy dutorning ovoz diapazoni nechta oktavaga teng?
- 100.Oʻzbekistonda qaysi vohalarga mansub maqom yoʻllari mavjud?
- 101.Tarjeʼ soʻzining maʼnosi.
- 102.Anʼanaviy dutorning asosiy pardalari nechta boʻladi?
- 103.Milliy dutorning sozlari toʻgʻri koʻrsatilgan qatorni toping.
- 104.Shashmaqomning cholgʻu boʻlimidagi kuylar qatorini toping.
- 105.Xorazmda nechta maqom mavjud?
- 106.Xorazm maqomida cholgʻu boʻlimi qanday nomlanadi?
- 107.Dutor kontra bassning torlari nechta?
- 108.Dutorchi qizlar ansambli nechanchi yilda tashkil topgan?
- 109.“Navroʻzi ajam” kuyi qaysi vohaga mansub?
- 110.“Shashmaqom” necha qismga boʻlinadi?
- 111.“Talqin” doira usuli necha chorak oʻlchamda chalinadi?
- 112.“Qoʻsh chinor” kuyi kimning asari?
- 113.Dutor bass qanday sozlanadi?

114. Xorazm dutor yo'llariga mansub kuylar qatorini toping.
115. Xorazm baxshichilik san'atida qaysi asbob ko'p qo'llaniladi?
116. Dutor asbobi qaysi asboblardan bilan jo'r ovoz bo'lib ijro qilinadi?
117. H. A. Abdurasulov nechanchi yillarda yashab o'tgan?
118. Shashmaqom nechanchi asrda shakllangan?
119. "Ansambli" so'zining ma'nosi.
120. "Namud" so'zining ma'nosi.
121. "Lola raqsi" kuyi kimning asari?
122. Musiqiy tovushning fizik xususiyatlari qaysi javobda to'g'ri berilgan?
123. Dutor nechanchi yilda rekonstruksiya qilingan?
124. Dutorchi qizlar ansambli kim tomonidan tashkil qilingan?
125. Dutorning asosiy so'zi qaysi intervalga sozlanadi?
126. Toshkent davlat Konservatoriyasi qoshida birinchi dutorchilar orkestri nechanchi yilda tashkil topgan?
127. Dutorida "Terma" zarb qanday ijro qilinadi?
128. Engarmonik teng intervallar deb nimaga aytiladi?
129. Mashhur changchilarning nomini toping.
130. Garmonik major va garmonik minor hosil bo'ladigan intervallar tabiiy ko'rinishda uchramaydi va bu hildagi intervallar nima deb ataladi?
131. Uffor usuli necha chorak o'lchovida yoziladi?
132. Diatonik shakldagi garmonik intervallar qanaqa intervallar hisoblanadi?
133. Qo'llaniladigan eng qisqa cho'zimlar qanday bo'ladi?
134. Tovush cho'zimini uzaytirish qanday ifodalanadi?
135. Notaning o'ng tomoniga qo'yilgan nuqta nima?
136. Notaning o'ng tomoniga qo'yilgan qo'sh nuqta nima?
137. Fermata nima?
138. Pauza nima?
139. Kalit nima?

140. Kuyning tonika uchtovushligining tersiyasi yoki kvintasi bilan tugallanishi qayta ko‘rib chiqing!
141. Barcha orttirilgan va kichraytirilgan intervallar qanday intervallar hisoblanadi?
142. Zarb nima?
143. Metr nima?
144. Takt nima?
145. O‘lchov nima?
146. Qanday o‘lchovlarga murakkab o‘lchovlar deyiladi?
147. Qanday o‘lchovlarga aralash o‘lchovlar deyiladi?
148. Sinkopa nima?
149. Musiqada interval deb nimaga aytiladi?
150. Folklor-etnografik ansambli boshqa ansambllar ijrochiligidan nima bilan farq qiladi?
151. O‘zbekiston va chet ellarga nomi eng mashhur folklor ansamblini aniqlang.
152. «Norim - norim» musiqasi qaysi xalq musiqasi hisoblanadi?
153. Dominantseptakkordning ikkinchi aylanmasi nechanchi pog‘onada tuziladi?
154. Al-Forobiyning musiqaga oid kitobi qaysi qatorda to‘g‘ri berilgan?
155. Exspozitsion turning belgilari qaysilar?
156. Suvora, Faryod, Naqshlar qanday ashulalar hisoblanadi?
157. Birinchi o‘zbek milliy operasining nomi nima?
158. Musiqa asarida ayrim qismlarini takroriy ijro qilish uchun qanaqa belgi ishlatiladi..
159. Rivojlantirish uslublari necha turga bo‘linadi?
160. O‘rtaliq bayon turi xususiyatlari
161. Rivojlantirish uslublarini tog‘ri tartibda berilgan qatorni toping?.
162. O‘rtaliq bayon turning eng muhim belgilari qaysilar?
163. Musiqa shaklida rivojlantirish prinsiplarining ikkinchisi qanday nomlanadi?

164. Qonun cholg'usi qaysi guruhga kiradi?
165. Musiqa shaklida rivojlantirish prinsiplarining birinchisi qanday nomlanadi?
166. Musiqa shaklida rivojlantirish prinsiplarining uchinchisi qanday nomlanadi?
167. Kuy tuzilishining tarkiblarga bo'linish tartibini ko'rsating
168. Musiqa shaklida rivojlantirish prinsiplarining to'rtinchisi qanday nomlanadi?
169. Mashhur dutorchilar qatorini toping.
170. Dutor haqidagi birinchi aniq ma'lumot kim tomonidan yozilgan?
171. Qashqar rubobi qaysi intervalga sozlanadi?
172. Turkman dutoriga qanaqa tor tortiladi?
173. Milliy dutorning ovoz diapazoni nechta oktavaga teng?
174. O'zbekistonda qaysi vohalarga mansub maqom yo'llari mavjud?
175. Tarje so'zining ma'nosi.
176. Davriya nima?
177. Milliy dutorning sozlari to'g'ri ko'rsatilgan qatorni toping.
178. Shashmaqomning cholg'u bo'limidagi kuylar qatorini toping.
179. Xorazmda nechta maqom mavjud?
180. Xorazm maqomida cholg'u bo'limi qanday nomlanadi?
181. Turli mavzularni bayoni o'rtasidagi yoki umuman shakl asosiy qismlari o'rtasidagi bog'lovchi qism
182. Shakl ichida muqaddima qanday vazifani bajaradi?
183. "Navro'zi ajam" kuyi qaysi vohaga mansub?
184. "Shashmaqom" necha qismga bo'linadi?
185. "Talqin" doira usuli necha chorak o'lchamda chalinadi?
186. Repriza, yaniy qandaydir biror musiqani o'tib bo'lgandan keyin o'tkazilgan mavzu (mavzular) ni takrorlash
187. Turli plandagi kontrast deb nimaga aytiladi?
188. Xorazm dutor yo'llariga mansub kuylar qatorini toping.
189. Xorazm baxshichilik san'atida qaysi asbob ko'p qo'llaniladi?

190. Bir planli kontrast deb nimaga aytiladi?
191. H. A. Abdurasulov nechanchi yillarda yashab o'tgan?
192. Shashmaqom nechanchi asrda shakllangan?
193. "Namud" so'zining ma'nosi.
194. Musiqiy tovushning fizik xususiyatlari qaysi javobda to'g'ri berilgan
195. Chog'ishtirma kontrast deb nimaga aytiladi?
196. Qanday holat yasama kontrastni keltirib chiqaradi ?
197. Garmonik negizni sezilarli darajada o'zgartilishi yoxud har ikkalasining birgalikda qo'shib kelishiga
198. Toshkent davlat. Konservatoriyasi qoshida birinchi dutorchilar orkestri nechanchi yilda tashkil topgan?
- 199.. Muqaddimalar asosan necha turga bo'linadi?
200. Musiqa shaklida rivojlantirish prinsiplarining beshinchisi qanday nomlanadi?.

Asosiy adabiyotlar:

1. F.Halilov «Vokal san'ati (bayan, akkordeon) » «Fan» nashriyoti 2010 y.
2. Sh.Rahimov, Sh. Yusupov «Vokal san'ati» «Musiqa» nashriyoti 2010 y.
3. Sh.Rahimov «Vokal san'atiga o'rgatish mutodikasi» «Musiqa» nashriyoti 2009 y.
4. Sh.Rahimov, A. Saidov«Cholg'u ansambli» «Musiqa» nashriyoti 2010y.
5. Sh.Rahimov, A. Lutfullaev «Cholg'ushunoslik» «Musiqa» nashriyoti 2010 y.
6. Sh.Rahimov. «Vokal san'ati». «Dutor». «Fan» nashriyoti. 2007 y.
7. H.Nurmatov «Rubob darsligi» O'qituvchi nashriyoti 1993 yil.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. H.Nurmatov – Qashqar rubobi. Toshkent. O'qituvchi nashriyoti. 2003 y.
2. O'zbekiston Respublikasi madaniyati ishlari vazirligi – Rubob navolari. Toshkent. 1993 y.
3. SH.Rahimov – Dutor. Toshkent. G'.G'ulom nashriyoti. 2005 y.
4. H Nurmatov «O'zbek halq musiqasi». Toshkent. O'qituvchi nashriyoti. 1998 y.

5. R.Hodjjeva. Dutorim sozim manim. O‘zbekiston nashriyoti. 2001 y.
6. Golovyants T.A. Meyke Ye.S. Kompozitorы i muzykovedы. Uzbekistana. Toshkent. Katarol, 1999 g.
7. www. Ziyو. net.
8. [http: //www//urolti/ru](http://www//urolti/ru).